

Asia: VN/26268/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vesihuoltolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Huomiot pykälästä (luonnos laiksi vesihuoltolain muuttamisesta) ja säännöskohtaisista perusteluista (luku 7)

Etelä-Savon maakuntaliitto pitää lakiesityksen tavoitteita hyvinä ja kannatettavina.

Muutosesityksen pykäliin maakuntaliitto esittää seuraavat kommentit:

4 § Viranomaiset ja 4 a § Viranomaisten valvontatehtävät:

Lain 4 §:ään tulee selkeästi kirjoittaa, että lain yleinen valvontavastuu on ELY-keskuksilla. Kuntien valvontaviranomaiset puolestaan valvoisivat omaan toimialaansa liittyviä tilanteita. Nyt lakiehdotuksen pykälästä ei käy ilmi, kenellä on lain yleinen valvontavastuu.

4 c § Kunnan määräysvallan varmistaminen vesihuollossa:

Etelä-Savon maakuntaliitto kannattaa lakiin lisättyjä säädöksiä siitä, että vesihuoltolaitoksen tulee olla kunnan määräysvallassa ja sen omaisuuden tulee olla joko kunnan omistuksessa tai pitkäaikaisessa hallinnassa. Kunnalle säädettäisiin lisäksi etuosto-oikeus nykyisin yksityisessä omistuksessa olevien vesihuoltolaitosten ja niiden omaisuuden kaupoissa (4 d §), mikä on myös kannatettavaa.

5 § Vesihuollon alueellinen yleissuunnittelu

Vesihuollon alueellista yhteistyötä ja rakennemuutosta ehdotetaan edistettäväksi vesihuollon alueellisella yleissuunnittelulla. ELY-keskus olisi vastuussa suunnitelman laadinnasta.

Etelä-Savon maakuntaliitto kannattaa alueellisen vesihuoltosuunnitelman laatimista ja toteaa, että sellainen on jo Etelä-Savon maakunnassa laadittavana konsulttityönä ELY-keskuksen johdolla ja yhteistyössä maakuntaliiton ja kuntien kanssa. Kunnat myös osallistuvat suunnitelman laadinnan rahoittamiseen. Suunnitelma on osoittanut tarpeellisuutensa jo laadintavaiheessa, lisäämällä kuntien välistä yhteistyötä, vesilaitosten verkottumista sekä kehittämismahdollisuuksien yhteistä pohdintaa. Jatkossa tulee kuitenkin turvata alueellisen suunnitelman laadintaresurssit ja osoittaa tarkoitukseen budjettirahaa.

5 a § Vesihuollon kehittäminen kunnassa ja 9 a § Vesihuoltolaitoksen omaisuudenhallintasuunnitelma

Pykälässä 5 a asetetaan kunnalle uusi velvoite laatia, hyväksyä ja pitää ajan tasalla vesihuoltosuunnitelma. Vesihuoltosuunnitelma ohjaisi yleisellä tasolla vesihuollon kehittämistä kunnan alueella. Kunnallinen suunnitelma tarkentaa alueellista suunnitelmaa ja on tarpeellinen vesihuollon käytännön järjestämiseksi. Maakuntaliitto pitää suunnitelman laatimisveloitteen lisäämistä lakiin hyvänä.

Lakiin on lisätty myös 9 a § pykälä, joka velvoittaa vesihuoltolaitoksen laatimaan omaisuudenhallintasuunnitelman. Tämä on tarpeellinen lisäys vesihuollon maksujen läpinäkyvyyden, tasapuolisuuden, kustannustehokkuuden ja seurannan kannalta.

Huomiot muista hallituksen esityksen kohdista

Koska lakiehdotuksessa tulee kunnille ja vesihuoltolaitoksille lisää velvoitteita ja vastuuta vesihuollon järjestämisessä, tulee kiinnittää huomiota myös vesihuollon riittävään resurssointiin. Lisätehtävien ja -velvollisuuksien kulut on tarkoitus kattaa asiakkailta perittävillä maksuilla kustannusvastaavuusperiaatteen mukaisesti, mikä tulee nostamaan vesihuollon maksuja nykyisestä. Myös pakollisen perusmaksun käyttöönotto voi nostaa vesimaksua kokonaisuutena, etenkin niillä kiinteistöillä, joilla veden kulutus on vähäistä. Kuntakohtaiset erot vesihuoltomaksuissa tulevat kasvamaan. Lakimuutoksen taloudellisia vaikutuksia kansalaisille ei ole arvioitu kovinkaan tarkasti. Vesimaksujen kohtuutonta korottamista lyhyellä aikavälillä pitäisi pystyä jollakin keinoin kontrolloimaan.

Muut huomiot

Etelä-Savon maakuntaliitolla ei ole muuta huomautettavaa ehdotukseen vesihuoltolain muuttamiseksi.

Etelä-Savon maakuntaliitto Kirjaamo
Etelä-Savon maakuntaliitto